

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Compendium Sacrorvm Ritvvm Et Caeremoniarvm

Vinitor, Gerlacus

Coloniae Agrippinae, 1656

XXVII. De Missa quae sine cantu ab Episcopo celebratur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9459

qua sumus Domi-
& responso per
licet Requiem
ut in Missali &
quiescant in pace.
inibus Prælati
cantur, omnes
in Sacrificiam,
e, depositis suis
opria.
z absolutiones
conuenit fieri,
uz solent fieri
uendiales quæ
is. In exequiis
fieri absolutionem,
atem, ut supra

s, vel alius lo-
endum, Cele-
cedente Cruce
ratis, & se-
acceder ad Ca-
Ministris, ut
istorium in ca-
ntes, &c. qua
n Responso
posito thure in
nificabit Le-
& demum di-
s. supra asig-
ordine quo ve-
rit in exequiis
elati qui post
bluant, haberi
r, ad hinc an-
tum

cum Canonici, solus Episcopus debet incensum benedicere, & conuenit ut isti stent ad Responsoriam, quæ successiuè cantantur nudo capite, & non ledeant. Nec aderunt Capellani de Mitra, & leuitiferi qui ferant candelas, & tunc cum quilibet faciat absolutionem suam deponet biretum in manibus cuiusdam Clerici, sicut & candelam. Si Defunctus sit Episcopus aut Prælati Sacerdos, & corpus sit præsens, faldistorium Episcopi Celebrantis parabitur ad pedes eius, non verò ad caput, ut in Rit. Romano, aliàs semper parabitur ad caput Lecti seu Castri doloris.

TITVLVS XXVII.

De Missa qua sine cantu ab Episcopo celebratur.

1. **C**UM Episcopus celebrabit Missam priuatam conuenit, ut paret se non in Sacrificia, sed ad Altare, ubi celebrare debet (nisi ibi sit SS. Sacramentum expositum, quia paramenta tunc sumet in Sacrificia) super quod poni debent paramenta ordine retrogrado disposita, postquam, aliquo eius Scutifero ministrante, lauerit manus.
2. Calix, Missale, & manipulus super Credentiam, & alia quæ ibi poni solent, alia vero necessaria super Altare ponuntur per Sacristam, aut aliquem ex Capellanis. Ideo conuenit ut duos Capellanos ad minus habeat cottis mundis indutos apud se ministrantes, qui ea omnia disponere sciant, & possint, & cum induere cum debitis reuerentiis & osculis rerum quas ministraturi sunt, ita ut ille qui induit Episcopum, & accipit paramenta, partem anteriorem eorum habeat versus se, & posteriorem, ad extra. Sed si ille qui accipit ea immediatè de Altari, eadem ministraturus est alicui alteri Capellano, seu ministro,

par-

partes posteriores tenebit versus se, & anteriores ad extra.

3. Accipiet paramenta coloris conuenientis, & ea omnia quæ pro Prælati in Missali expressa sunt, & non aliis indumentis Pontificalibus, præter Crucem pectoralem, & anulum, utetur, quæ duo etiam parantur super altare.

4. Altare quoque in quo celebrat sit mundis robaleis & pallio conuenienti ornatum pro qualitate festorum & temporum. Nam in festis solemnibus conuenit ut sint super illud quatuor candelabra cum totidem cereis, & in eorum medio Crux, argentea vel ex alia materia: Aliis festis non ita solemnibus, & feriis sufficiunt duo candelabra. Ante altare paratur fald. ubi Episcopus orat super Cusino, & postea ibi lauat manus Rochetto indutus, vno Scutifero ministrante aquam, & Capellano mappam, deposita prius Mozzeta. Conuenit ut capiat paramenta nudo capite, quia dicit Orationes ad singula paramenta. Manipulum capit dicto *Indulgentiam*, nisi in Missis Defunctorum. Si dicat *Gloria in excelsis* dicit *Pax vobis*.

5. Præfati duo Capellani seruient ei in Missa hinc inde in respondendo, in transferendo librum, cooperiendo & discooperiendo Calicem, cum opus est, in porrigendo manili (non enim scutiferi illud ministrare debent, ut multi abusuè directè contra Cæremoniale) cum lauat manus, deferendo Calicem post Offertorium de Credentia ad altare, (si iam fortè non est super illud, quod non decet) cum paramenta Episcopi sint extensa ante Missam in medio ipsius altaris. Item vnus eorum seruit in ministrando candelam, si ea uti velit Episcopus ut decet.

6. Si erunt tres Capellani, poterunt duo iuniores exiis ad eleuationem SS. Sacramenti post Episcopum celebrantem genuflexi à lateribus

us se, & anteriores
ris conuenientis,
Missali expressa
ntificalibus, præ-
lum, vtetur, quæ
e.

ebat sit mundis
ornatum pro qua-
Nam in festis so-
er illud quatuor
& in eorum me-
ateria: Aliis fe-
is sufficiunt duo
ald. vbi Episco-
a ibi lauat manus
o ministrante a-
, deposita prius
paramenta nudo
ngula paramen-
gentiam, nisi in
loria in excelsis di-

uient ei in Missa
transferendo li-
riendo Calicem,
artili (non enim
t, vt multi abusi-
cùm lauat ma-
Offertorium de
non est super il-
amenta Episcopi
io ipsius altaris.
strando cande-
lecer.

oterunt duo in-
saeramenti post
exi à lateribus

sustinere duo funalia accensa, tertius verò dig-
nior Episcopo assistere, & cum opus est, tincin-
nabulum tangere ad *Sanctus*, & ad eleuationem.
Cum autem Episcopus surgit à genuflexione,
conuenit vt hic Capellanus & alter eius socius, si
ad sit, adiuuent eum sustentantes brachia eius, &
cum ascendit ad altare, conuenit etiam vt vnus,
velambo aliquantulum eleuent anteriores par-
tes vestimentorum eius.

7. Si verò non adsint tres Capellani, poterunt ad
funalia supplere duo Scutiferi, aut alii familiares,
arbitrio Episcopi honestè vestiti; sed & si copia
nò esset eorum qui sustinerent funalia, poterunt
eadem funalia seu cerei maiores positi super duo-
bus candelabris magnis, ad eleuationem, accen-
di, & post eleuationem extingui.

8. Si forte aliquis Prælatus, Cardinalis, aut
Princeps huiusmodi Missæ interfuit, primus ex
dictis Capellanis, dicto ab Episcopo *Agnus Dei*,
sumpto pacis instrumento cum velo appenso, ge-
nuflexus ad dexteram Episcopi illud ipsi offert
osculandum, cui Episcopus dicit *Pax tecum*, & il-
li respondet *Et cum Spiritu tuo*, tum idem instru-
mentum cum pace portat osculandum Prælato
vni, aut pluribus, aut Principibus presentibus
dicens *Pax tecum*, cui etiam respondent *Et cum
spiritu tuo*, sed aduertat, vt nullatenus genuflectat,
nec vllam signum reuerentiæ faciat alicui ex iis,
antequam instrumentum porrexerit osculandum,
sed tantum post illud osculatum, quia tunc non
habetur ratio ministri, sed pacis quæ à sacrificio
altaris ad illum defertur, postea verò vel illis ge-
nuflectit, vel se inclinat.

9. Liber Euangelii nemini etiam defertur oscu-
landus quicumq; sit, celebrante Episcopo, sed si
ad sit aliquis Cardinalis, vel Princeps maximus,
potest dari alius liber, non verò vaquam liber
Episcopi.

10. Epi-

10. Episcopus bis manus lauat, scilicet post Offertorium, & post Communionem, semper Scutifero ministrante aquam, & pelum, & Capellanis mantile; lauat tamen etiam manus prius ante Missam.

11. In fine Missæ Episc. celebrans si non pro Defunctis celebret benedicit dicens *Sit nomen Domini &c.* non utens baculo, nec Mitra, nec Cruce, si sit Archiepiscopus.

12. Finita Missa deponit sacra paramenta etiam ante Altare in infimo gradu, & ibi super cossino gratias agit.

13. Ministri seu Capellani genuflectant ad Confessionem, ad Eleuationem & communionem: Minister qui est à sinistris dat ei manipulum post *Indulgentiam*. Alii omnes genuflectant in tota Missa præterquam ad Euangelium.

14. Alia omnia Episcopus celebrans seruat prout alii Sacerdotes iuxta Rubricas Missalis.

15. Mozzeta, dum Episcopus celebrat in sua Diœcesi, ponitur expansa super faldistorio, ita ut eius Caput sit versus Altare, & ora eius circum circa defluant & ibi etiam ponitur eius

biretum; extra Diœcesim mantellum eius ponitur plicatum super aliqua mensa vel alio loco congruo.

FINIS.